Commissie Eindtermen Accountantsopleiding

Postbus 242
2130 AE Hoofddorp
T (088) 496 04 21
E info@cea.nl
I www.cea.nl

Datum binnenkomst	: 28 oktober 2026	Referentie	: 26/MCEA/02062	Telefoon	: (088) 496 04 21
Bijlage(n)	:	Behandelaar	: Coen Bongers	E-mail	: info@cea.nl

Onderwerp **Reactie Nyenrode Business Universiteit - Reactie uitvoeringstoets conceptrapport eindtermen 2027**

De uitvoeringstoets bestaat uit het conceptrapport eindtermen 2027 en onderstaand formulier met een aantal vragen.

1. Biedt het conceptrapport voldoende handvatten voor een vertaling naar een opleidings- en toetsprogramma voor uw onderwijsinstelling, organisatie en/of stagebureau?	
In aanvulling op de algemene reactie op hoofdlijnen van de PWA waarin onder meer wordt gepleit voor een nadere uitwerking van de toezichtrol van de CEA: ja, het rapport biedt voldoende handvatten voor een vertaling naar een opleidingsprogramma zonder verlies van kwaliteit en met een eigen profiel waarin ruimte is voor instellings-specifieke accenten. Tegelijkertijd staat Nyenrode open voor een uniformering van de nieuwe opleiding met de andere universiteiten als hieraan op bepaalde punten behoefte bestaat in de markt en mits dit geen rem betekent op het tempo van de innovatie en/of geen stapeling van toetsing met zich meebrengt, en daarmee geen afbreuk doet aan de beoogde verhoging van de aantrekkelijkheid en studeerbaarheid van de accountantsopleiding. Wat betreft het toetsprogramma ziet Nyenrode in het rapport voldoende kaders om hiermee een invulling te geven aan het zogenoemde programmatisch toetsen binnen onze geïntegreerde opleiding.	
2. **Welke eventuele concrete knelpunten verwacht u bij de implementatie van de eindtermen 2027 voor uw organisatie** ?	
Nyenrode voorziet drie mogelijke knelpunten onder 5.3 Normering postinitiële fase: • De postinitiële fase kent een verdieping van 60 ECTS: de Post Master Accountancy (PMA) op Nyenrode omvat nu 34 ECTS • De postinitiële fase kent een nominale tijdsduur van 3 jaar: onze PMA duurt nu 1,5 jaar • De praktijkopleiding start wanneer een student-trainee gerechtigd is om te beginnen aan de postinitiële fase en beschikt over de vereiste bachelor en/of mastergetuigschriften: Nyenrode-studenten kunnen nu al binnen de masterfase starten met hun praktijkopleiding Ten aanzien van de eerste twee punten zouden wij het huidige Nyenrode-model graag handhaven vanuit het idee dat de postinitiële fase niet gelijk hoeft te staan aan de PMA. Als de postinitiële fase wordt gedefinieerd op inhoud, dan blijft het mogelijk om op Nyenrode bepaalde stof al in de Masterfase te behandelen die elders pas in de PMA wordt behandeld. Ook het derde punt kan worden opgelost door de postinitiële fase op basis van inhoud al in de Masterfase te kunnen laten starten, waarbij er bij de start van	

de Praktijkopleiding (PO) dan nog geen mastergetuigschrift wordt vereist. Uiteraard blijft daarbij staan dat pas met de PO kan worden gestart als na 3 jaar een startbekwaam niveau kan worden bereikt, te bepalen door zowel het stagebureau als de onderwijsinstelling. Nyenrode vraagt aan de CEA om de bovenstaande drie knelpunten weg te nemen zodat het rapport geen onbedoelde negatieve invloed zal hebben op de beoogde verhoging van de aantrekkelijkheid en studeerbaarheid van de accountantsopleiding.

3. Welke mogelijkheden en uitdagingen ziet uw organisatie specifiek voor het begeleiden en beoordelen van trainees?

In het experiment met de Impact Accountant Post Master (IAPM) heeft Nyenrode de laatste anderhalf jaar van de theorie- en praktijkopleiding volledig geïntegreerd. Daarin is een logische en efficiënte rolverdeling ontwikkeld tussen de werkgevers, de onderwijsinstelling en de stagebureaus (waaronder het eigen Nyenrode-stagebureau). Vanuit het Nyenrode-stagebureau onderschrijven wij de kansen die de verdere integratie van theorie en praktijk biedt. Tegelijkertijd zien wij een aantal aandachtspunten die van belang zijn voor een uniforme, kwalitatief hoogwaardige en uitvoerbare praktijkopleiding.

Uniformiteit in beoordeling en realisatie van de praktijkopleiding
Met het vervallen van de urennorm voor typen opdrachten verschuift de nadruk naar het aantoonbaar realiseren van de eindtermen op het niveau van een startbekwame accountant. Hoewel wij deze ontwikkeling vanuit het oogpunt van flexibiliteit en maatwerk positief beoordelen, vraagt dit om duidelijke en landelijk uniforme uitgangspunten voor de beoordeling door stagebureaus en beoordelaars. Zonder een gezamenlijk beoordelingskader ontstaat het risico dat verschillen optreden in de hoeveelheid, aard en diepgang van het bewijs dat van trainees wordt verlangd.

Wij pleiten daarom voor landelijke afstemming voor de interpretatie van de eindtermen, de benodigde onderbouwing van de gerealiseerde competenties en de beoordeling van het startbekwame niveau. Daarbij dient voldoende ruimte te blijven bestaan voor instellingsspecifieke opleidings- en toetsvormen, zonder dat dit ten koste gaat van de gelijkwaardigheid van het eindniveau. Vanuit onze ervaringen met het Nyenrode-stagebureau dragen wij – indien gewenst door RPO resp. NBA – graag bij aan de ontwikkeling van deze uniforme uitgangspunten.

Rolverdeling en belasting van praktijkbegeleiders
De verdergaande integratie van theorie en praktijk biedt mogelijkheden om de begeleiding en beoordeling efficiënter in te richten. Tegelijkertijd constateren wij dat de rol van de praktijkbegeleider hierdoor kan veranderen en mogelijk intensiever wordt.

In de praktijk werken accountantsorganisaties regelmatig met trainees van verschillende onderwijsinstellingen en stagebureaus, die ieder eigen opleidingsprogramma's, toetsvormen en werkwijzen kennen. Uniformering van de geïntegreerde opleiding in werkinstructies, verantwoordings- en beoordelingsprocessen (workflow) voor zowel de opleiding van de onderwijsinstelling als de werkgever voorkomt onnodige stapeling van werkzaamheden en administratieve lasten voor trainees en praktijkbegeleiders en waarborgt landelijke uniformiteit. Dit vraagt om een regisseur voor de geïntegreerde opleiding in geheel Nederland met 19 stagebureaus en 19 onderwijsinstellingen (zie NBA-initiatief).

Wij achten het daarom wenselijk dat bij de implementatie aandacht wordt besteed aan een duidelijke rol- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen onderwijsinstelling,

werkgever, praktijkbegeleider, beoordelaar en stagebureau.

Toegankelijkheid voor trainees met uiteenlopende werkomgevingen
Een ander aandachtspunt betreft de mogelijkheden voor trainees om alle voorgeschreven eindtermen binnen hun eigen werkomgeving te realiseren.

Dit geldt in het bijzonder voor trainees die werkzaam zijn als zelfstandig ondernemer of binnen kleinere accountantspraktijken. Hoewel het conceptrapport mogelijkheden biedt om eindtermen in een andere werkomgeving te behalen of in uitzonderingssituaties gebruik te maken van simulaties, dragen wij – indien gewenst– vanuit Nyenrode graag bij aan een verdere verduidelijking om deze alternatieven in de praktijk toegankelijk en uitvoerbaar te maken.

Schaalbaarheid
Het experiment met IAPM vindt plaats in een relatief kleine setting. Mogelijk vinden nog aanpassingen plaats ten behoeve van de schaalbaarheid als deze opleiding de nieuwe norm wordt.

4. Heeft u nog overige opmerkingen ten aanzien van de implementatie binnen uw organisatie?

Vanuit het experiment met IAPM heeft Nyenrode een eigen kwaliteitsborgingssysteem ontwikkeld waarin zowel de kwaliteit van de toetsing wordt geborgd als de rijkheid in (vormen van) toetsing.

Erkenning van eerder opgedane werkervaring
Vanuit het stagebureau ontvangen wij regelmatig verkortingsverzoeken van trainees die voorafgaand aan de start van de praktijkopleiding al relevante werkervaring hebben opgedaan. Wij dragen – indien gewenst– vanuit Nyenrode graag bij aan het verder verduidelijken in hoeverre ruimte bestaat/blijft bestaan om eerder verworven kennis, vaardigheden en relevante praktijkervaring mee te wegen bij de inrichting en beoordeling van het praktijkopleidingstraject.

Ook op dit onderdeel achten wij uniforme landelijke uitgangspunten noodzakelijk om verschillen in behandeling en beoordeling tussen stagebureaus te voorkomen.